

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Josefa Baxy, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatelky: **vláda**, sídlem nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1, za kterou jedná na základě pověření Mgr. et Mgr. Tomáš Jirovec, ředitel odboru voleb Ministerstva vnitra, sídlem náměstí Hrdinů 3, Praha 4, a účastníka řízení: politické hnutí **Společně pro Strakonice**, IČO 07230052, sídlem Mikoláše Alše 780, Strakonice, o návrhu na pozastavení činnosti politického hnutí

takto:

I. Činnost politického hnutí Společně pro Strakonice **se pozastavuje.**

II. Navrhovatelce **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Dne 7. února 2022 podala vláda (dále jen „navrhovatelka“) u Nejvyššího správního soudu návrh na pozastavení činnosti politického hnutí Spoledně pro Strakonice (dále jen „politické hnutí“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o politických stranách“). Tento návrh odůvodnila navrhovatelka tím, že politické hnutí nepředložilo výroční finanční zprávy za roky 2018, 2019 a 2020, a to přesto, že je Úřad pro

dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí opakovaně shledal vinným ze spáchání přestupků podle § 19j odst. 2 písm. d) zákona o politických stranách. Navrhovatelka odkázala na příkazy Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí ze dne 2. července 2019 č. j. UDH-02095/2019, ze dne 6. října 2020 č. j. UDH-2307/2020, ze dne 25. června 2021 č. j. UDH-01828/2021 a na podnět tohoto úřadu ze dne 5. října 2021 č. j. UDH-02377/2021.

[2] Politické hnutí, ač Nejvyšším správním soudem vyzváno, se k návrhu ve stanovené lhůtě nevyjádřilo.

[3] Nejvyšší správní soud si v průběhu řízení vyžádal od Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí výše uvedené příkazy a podnět, které navrhovatelka označila jako důkazy.

[4] Podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s."), rozhodl Nejvyšší správní soud s presumovaným souhlasem účastníků řízení bez nařízení jednání.

[5] Podle § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z § 19h odst. 1 zákona o politických stranách vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod písm. a) až k) tohoto ustanovení (do 31. prosince 2016 měly politické strany obdobnou povinnost vůči Poslanecké sněmovně, resp. jejímu kontrolnímu výboru). Podle § 14 odst. 1 zákona o politických stranách může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže je jejich činnost v rozporu mimo jiné s § 19h tohoto zákona.

[6] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu pátého soudního řádu správního.

[7] Z obsahu spisu Nejvyšší správní soud ověřil tvrzení navrhovatelky a konstatuje, že příkazy Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí ze dne 2. července 2019 č. j. UDH-02095/2019, ze dne 6. října 2020 č. j. UDH-2307/2020 a ze dne 25. června 2021 č. j. UDH-01828/2021 bylo politické hnutí shledáno vinným ze spáchání přestupků podle § 19j odst. 2 písm. d) zákona o politických stranách, neboť ve lhůtě podle § 19h odst. 1 tohoto zákona nepředložilo výroční finanční zprávy za roky 2018, 2019 a 2020. Z podnětu uvedeného úřadu k pozastavení činnosti a k rozpuštění politických stran a politických hnutí ze dne 5. října 2021 č. j. UDH-02377/2021 pak vyplývá, že politické hnutí opakovaně porušilo povinnost stanovenou v § 19h odst. 1 zákona o politických stranách a nedošlo u něj k nápravě (dodatečnému splnění povinnosti předložit výroční finanční zprávy) ani přes opakované uložení správního trestu.

[8] Nejvyšší správní soud neobdržel informace, že by se uvedený skutkový stav do dne vydání tohoto rozsudku změnil (§ 96 s. ř. s).

[9] Na základě uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podaný návrh je důvodný, neboť z údajů obsažených ve spise je zřejmé, že politické hnutí skutečně nesplnilo zákonem uložené povinnosti, neboť v zákonem stanoveném termínu, ani později, nepředložilo příslušnému orgánu, tj. Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, výroční finanční zprávy za roky 2018, 2019 a 2020. Politické hnutí tak nesplnilo zákonnou povinnost stanovenou v § 19h zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany nebo hnutí.

[10] Ze smyslu § 14 odst. 1 zákona o politických stranách je zřejmé, že za situace, kdy politická strana nebo politické hnutí výroční finanční zprávu nepředložily buď vůbec, anebo ji nepředložily se zákonem požadovanými náležitostmi, a kdy se tak stalo opakovaně, opodstatňuje takové porušení § 19h zákona o politických stranách pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí. Nejvyšší správní soud při svém rozhodování vycházel i z nálezu Ústavního soudu ze dne 18. října 1995 sp. zn. Pl. ÚS 26/94, N 62/4 SbNU 113, vyhlášeného pod č. 296/1995 Sb., podle kterého strany a hnutí, které trvale porušují zákon (tedy nikoli takové, které zákon jednorázově porušily, nýbrž porušování zákona z jejich strany má charakter perpetuálního chování – viz § 4 zákona), nemohou vyvíjet činnost, neboť tímto opakovaným porušováním zákonů ohrožují demokratické základy státu. Smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany nebo hnutí je v těchto případech vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění politické strany nebo hnutí. Podle § 14 odst. 2 zákona o politických stranách totiž mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku. Trvají-li i nadále skutečnosti, pro které byla činnost strany nebo hnutí pozastavena, podají orgány uvedené v § 15 zákona o politických stranách návrh na rozpuštění strany nebo hnutí. Podle § 14 odst. 3 citovaného zákona platí, že pokud dojde ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem (k tomu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. srpna 2007 č. j. Obn 1/2006-11, č. 1386/2007 Sb. NSS). Jinými slovy, ačkoliv Nejvyšší správní soud na základě zjištěných skutečností rozhodl o pozastavení činnosti politického hnutí, nic mu nebrání v tom, aby bezprostředně po dodatečném splnění zákonných povinností pokračovalo ve své činnosti v plném rozsahu.

[11] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Procesně úspěšné navrhovatelce, která by jinak měla na náhradu nákladů právo, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti, ze spisu ani jiné nevyplývají, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné, vyjma obnovy řízení (§§ 111-119 soudního řádu správního).

Politické hnutí **j e o p r á v n ě n o** podat návrh podle článku 87 odst. 1 písm. j) Ústavy České republiky, jestliže tvrdí, že rozhodnutí týkající se jeho činnosti není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně dne 16. března 2022

Tomáš Langášek
předseda senátu